Algemene Beschouwingen PvdA-Gorcum bij de Begroting 2023

Voorzitter,
De eerste begrotingsbehandeling van een nieuw college is meestal een oefening om een beetje elkaars nieren te proeven. Waar staat het college voor, wat gaat een nieuwe coalitie laten zien aan nieuwe ambities of hoe gaat de zittende coalitie zijn ambities uit de vorige periode stappen verder brengen.
In ons geval in Gorinchem hebben we die eerste oefeningen achter de rug bij het bespreken van het coalitieakkoord op hoofdlijnen en bij het vervolg begin september om van het coalitieakkoord te komen tot een collegeprogramma en dat we als raad met elkaar aan de slag gaan om te komen tot een raadsagenda. Dat laatste gaat dan ook binnenkort gebeuren en dat leidde binnen onze fractie - en ik begrijp inmiddels niet alleen bij ons - tot de vraag hoe we deze begrotingsbehandeling zouden aanvliegen nu er in de Begroting 2023 geen of nauwelijks écht nieuwe ambities of nieuw beleid zijn opgenomen.
De uitkomst is geworden dat we ons op hoofdlijnen zullen richten op een aantal punten die wij van groot belang vinden om onze inwoners extra te ondersteunen op het gebied van bestaanszekerheid, wonen, energie en zorg.
Daarnaast zullen wij tóch een aantal moties indienen, noem het schoten voor de boeg, waarmee we het college vooruitlopend op de raadsagenda aan het werk willen zetten om alvast een aantal zaken uit te zoeken.
Belangrijk om te constateren is dat er als financieel uitgangspunt voor het jaar 2023 en voor volgende jaren aanzienlijke bedragen beschikbaar zijn om oude ambities (met als basis een aantal in de vorige raadsperiode genomen raadsbesluiten) ten uitvoer te kunnen brengen.
Ik zeg bewust “kunnen” voorzitter, omdat inmiddels bij de discussie over windturbines op Avelingen een basisbesluit van de vorige gemeenteraad, nl. de Regionale EnergieStrategie, op losse schroeven is komen te staan.
Een slecht voorteken om de energietransitie ook in Gorinchem daadwerkelijk door te kunnen zetten ten gunste van inwoners en ondernemers.
Wij wachten vooralsnog af hoe het college dit verlies aan duurzame energie in de volgende versie van de Regionale EnergieStrategie gaat opvangen, maar wij zullen ons uiteraard ook blijven richten op mogelijke alternatieven.
Daarnaast helpt energiebesparing altijd om de kosten van energie omlaag te brengen en hoewel u er in de Begroting 2023 een aantal alinea’s aan heeft gewijd dienen wij opnieuw onze motie “Bestrijding Energiearmoede” (“Energie-besparing”) in, die bij de Perspectiefnota op 5 juli 2022 is aangehouden.
Deze motie beoogt om extra middelen in te zetten om via een meer actieve en gestructureerde wijkgerichte aanpak woningeigenaren en huurders niet alleen

te stimuleren maar ook ondersteunen bij het uitvoeren van energiebesparende maatregelen bijv. met de klussendienst en vrijwilligers van Het Nieuwe Wonen.
Tot zover het hoofdstuk Energie(transitie), dat komt als belangrijk onderdeel van een hoofdstuk Duurzaamheid ongetwijfeld terug in de Raadsagenda.
Op het gebied van Bestaanszekerheid willen wij even stilstaan bij de pijler "werk en inkomen", een stevige basis voor bestaanszekerheid van ieder mens.
Ondanks dat er sprake is van een overschot aan werkgelegenheid (een tekort aan werkzoekenden) blijkt dat er sprake is van stijgende jeugdwerkeloosheid.
De coronapandemie wordt aangemerkt als één van de belangrijkste redenen voor deze stijging: jongeren verliezen bij een crisis vaak als eerste hun baan.
Het aantal nieuwe WW-uitkeringen voor jongeren tot en met 25 jaar steeg in Q2 van 2020 met 264% ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder.
Deze informatie en deze cijfers komen uit landelijke rapportages van het UWV.
Wij vragen het college om ons zo spoedig mogelijk te informeren of deze situatie ook in Gorinchem speelt en of hier nog extra maatregelen nodig zijn.
Ondanks een of twee betaalde banen blijkt voor veel huishoudens, voor dit jaar en voor de komende jaren, "armoede" een concreet en serieus probleem.
Boodschappen, verwarming, verzekeringen, benzine, alles wordt duurder.
Het college geeft een versterking van de aanpak aan, maar trekt de komende vier jaar telkens hetzelfde bedrag uit. Is dit wel realistisch en proactief genoeg?
Het hoofdstuk "Bestaanszekerheid" komt zeker terug bij de Raadsagenda, en ook "Werk en Inkomen" en "Armoedebestrijding" krijgen daarin een plaats.
Wij dienen bovendien de relevante moties van CU/SGP en van D66 mede in.
Op het gebied van Wonen blijven wij de aandacht vragen voor alternatieve, of juist ook voor onconventionele maatregelen. Zeker nu er weer vertraging dreigt bij nieuwbouwprojecten zijn onorthodoxe maatregelen des te interessanter.
Daarom dienen wij een motie in om te onderzoeken welke leegstaande kantoor-/bedrijfspanden mogelijk kunnen worden omgebouwd tot (flexibele) wooneenheden, om deze vervolgens bij voorkeur via Poort6 te verhuren.
Bovendien dienen wij de motie van DG over de "Starterslening" mede in.
Kan het college overigens aangeven of de Porthos-uitspraak effect heeft op de ontwikkeling van de Vleugels van de Stad of de nieuwbouw Van Zomerenlaan?
Uiteraard komt het hoofdstuk "Wonen" zeker terug bij de Raadsagenda.
Tenslotte kom ik bij ons "zorgpunt": het Integraal Sociaal Beleid.
Wij vroegen via een amendement bij bespreking van het coalitieakkoord om hiervan een apart hoofdstuk te maken, maar uw college / de wethouder gaf aan dat wij het college eerst maar eens de kans moeten geven om dit als onderdeel van het hoofdstuk Samenleving op te pakken. Die kans krijgt u!
Maar wij zullen uiteraard heel scherp blijven dat dit ook in de Raadsagenda voldoende "integraal" blijft en niet te veel versnippert in de kaderstelling.

Waar het gaat om de integraliteit van onze inclusieve samenleving loopt de algemene toegankelijkheid voor mensen met een beperking nog steeds achter op de wensen die eerder in deze gemeenteraad regelmatig aan de orde waren. Wij vragen daar opnieuw de aandacht voor; dit komt terug bij de Raadsagenda. Daarnaast willen wij het college (benieuwd via welke wethouder reageert) via een motie alvast laten uitzoeken hoe wij gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden en voor huishoudens met een minimuminkomen (tot 130% enz.) kunnen realiseren in navolging van inmiddels een groot aantal gemeenten. Op die manier bevorderen we de mobiliteit van deze groepen inwoners en daarmee de bereikbaarheid van voorzieningen, en daarmee ook deelname aan het maatschappelijk leven en bestrijding van eenzaamheid bij onze senioren.

Een laatste punt (voor dit moment) betreft de huishoudelijke ondersteuning waarover u ons vorige maand een raadsinformatiebrief heeft gestuurd (dank). Met de komst van het abonnementstarief is het “gebruik” van HO door mensen met hogere inkomens, die voorheen particuliere hulp inhuurden, toegenomen. Het abonnementstarief wordt in 2025 weer afgeschaft omdat ook het rijk inziet dat dit tot “ongewenst” gebruik heeft geleid en u onderzoekt de mogelijkheid om vooruitlopend op die wetswijziging weer een inkomenstoets in te voeren. De PvdA-fractie ziet uw voorstel voor deze wijziging van de WMO-verordening liever vandaag dan morgen, misschien is zelfs de oude verordening toereikend? Dan kunt u dat voorstel nog in de komende raadsvergadering voorleggen.

Tot zover onze eerste termijn.